

építeni, a tanítókat fizetni, és arra pénz kell, melyet érettünk is idegen ország nem ad.

Ha a földmivelő vagy iparos fia tanul és elvégzi a felsőbb iskolákat, és tudományosan képzett okos emberre válik, lehet belőle minister, püspök, főbb hivatalnok, katonatiszt s a többi, — és ha a kaputos polgár, vagy a nagy úr fia nem tanult semmit, bizony nem kap az hivatalt és tisztséget, mert csak a tanult és képzett ember tarthat arra számot.

A nép embere olyan polgára a hazának mint bárki más, mert a törvény előtt egyenlők vagyunk, és egyenlő mértékkel mér a bíróság igazságot a földmivelőnek és napszámosnak ép úgy mint a herceg és a grófnak.

Katonáskodik minden ember, a földmivelő, a gazdag ur, és a napszámos fia egyformán.

Ezen nem változtathat a szélsőbalpárt, mert ha azt tehetné, és megtenné, megszüntetné az állam működését, és a közrendet, és visszavetne bennünket a középkorba, midőn az ököljok uralgott, és az erősebb büntetlenül győzte le a gyengébbet.

Ha az ur dohányozni akar, csak úgy, kell neki a trafikban venni a dohányt mint a napszámosnak, és ha csempészett dohányt szí, úgy megbünteti őt a finans, mint a csempészt, nincsen közöttük a tekintetben különbség.

Hijába korteskednek tehát oly dolgokkal a melyek kézzelfoghatólag hamisak.

A sárból nem csinálhat aranyat senki, de az aranyra hijába dob valaki sarat, mert ha ez lemosódik az arany becse csak az marad a mi volt.

Hijába kiabál a szélső bal, mert ő sem érheti el a lehetetlent, a mit — pedig elérhetni, azt a szabadelvűpárt sem mulasztja el, hiszen a milyen törvényt alkot olyant élvez, ő nem hozhat a maga és pártjabelie számára oly törvényt, mely egyedül reá nézve üd-

vös, másra nézve rossz, hanem ha törvényt hoz, az a törvény az egész országra és minden polgárra egyformán szól, tehát fel sem tehető, hogy készakarva kárt okozzon maga magának, ha módjában van a bajt elhárítani, és mert a szabadelvű párti férfiaknak csak van annyi eszük mint a szélbaliaknak, és megtudják bírálni mit lehet az országgyűlésen határozni és mit nem; — fel sem tehető, hogy minden szabadelvű párti ellensége legyen a hazának, a nemzetnek, és az által maga magának, és csak a szélbaliak azok, a kik boldogítani tudják és akarják az országot.

Megmutatta a szélső balpart most, hogy gondol a néppel, és mint takarékoskodik az ország pénzével.

A szabadelvűpárt államosítani akarja a közigazgatást, — a tisztviselőket pedig kineveztetni.

A balpárt megakarja tartani a vármegyékben a választási rendszert.

Látjuk, hogy a választások hogyan folynak, és hogy a legképzettebb fiatal ember, ha nem tagja valami híres vármegyei családnak, alig lehet alantas hivatalnok, főtisztviselő azonban nem lehet soha.

Ellenben látjuk és tapasztaljuk, hogy a bíróságoknál, melynek tagjai ki neveztetnek a legfőbb polczig emelkedhetik a képzett ember, ha mindjárt csak a parasztnak fia. Csizmadia gyermeke volt a magyarországi hercegprimás, a legtöbb püspök és főpap iparos vagy parasztnak a fia, pedig nem választatnak hanem kineveztetnek; — de azért senki sem állíthatja, hogy a püspöki kar tudatlan, hogy eladta vallását és elárulta hazáját, mert készek ők martirhalált elszenvedni a hitért és a hazáért, bár nem tartoznak a szélsőbalpárthoz; és azért üdvözölni kell a kormányt és a szabadelvű pártot, hogy a reformjavaslat-hoz hiven ragaszkodik, és hogy azt

annak idejében keresztül akarja vinni; ezen párthoz ragaszkodjunk jövőben is, és válasszunk szabadelvűpárti képviselőt.

A szív képzésről.

(KÉT KÖZLEMÉNY.)

A „délmagyarországi tanítóegylet“ közgyűlésén előadta Dienstl Emilia.

II.

Negyedik feladatunk: Önmagának boldog embert nevelni.

Boldog ő már ha lelkiismerete éber, ha Isten, a haza, a társadalom iránti kötelességek teljesítésére képesítve van. Csak hogy él belsejében még egy ellenség folyton felmerülő vágyai, azok elleni küzdelmében kell őt erős fegyverekkel ellátni. Itt jó szolgálatot tehet nekünk, a gyermek munkássági ösztönének kellő felhasználása. A gyermeknek folyamatban levő munkája úgy a szülői ház játékkorában, mint a későbbi komolyabb kötelesség teljesítésénél lekötí a gyermek figyelmét, elvonja gondolatait a testi kívánságoktól, oly sok rossznak okozótól. A végzett munka adja meg azon testi és lelki nyugalmat, azon önelégültséget, mely nem engedi a vágyak tulesapongását, és az indulatokat fékezi. A végzendő munka végre adja a siker reményét, mely már magában oly boldogító érzet, hogy gyakran még a szenvedély szomatát is elhíjgattatja.

A munkásság mellett még az egyszerű életmód, mely vágyait a legszűkebb körre szorítja, mint vidám kedélyének ápolója és fentartója, egyszersmind boldogságának állandó megalapítója.

Boldogságunk attól függ, mondja Eötvös, hogy azokban, kikhez állandó viszonyban állunk, kettő legyen meg: nemes jellem és jó kedv. Állandó és legközelebbi viszonyban áll a gyermek szülőihez, azokon keresheti tehát legnagyobb kincsét, nemesített szívét és kedélyét.

De hány szülő van, a ki magasztos hivatásának színvonalán áll? — Hány anya bírna lemondani szabadságáról, a társadalom ezer örömeiről, az élet számtalan hiúságáról, hogy arra a kis körre, a gyermekszobára szorítkozzék, pedig abból indul ki egy meglegedett vagy elégedetlen, gazdag vagy szegény, boldog vagy boldogtalan nemzet. Hány anyát találunk, ki kedvencz szórakozását gyermekének szívvilágában találja, ki annyi lélektani ismerettel bírjon, hogy ezen piciny világban el ne tévedjen!?

hold fogy; a napfogyatkozását fennebb leirtuk.

A század végeig megjósolt teljes napfogyatkozásokat nem lesz érdektelen felsorolni, azon helyek kijelölésével, honnan legtökéletesebben láthatók:

1892 április	26.	— Csendes-Oceán.
1893 április	16.	— Brazília.
1894 szeptember	29.	— Madagaskar.
1896 augusztus	9.	— Németország és Oroszország.
1898 január	22.	— China.
1900 május	28.	— Spanyolország.

Fölöttébb ritka eset tehát az, hogy a föld valamely pontjának lakói rövid életükön át két teljes napfogyatkozást lássanak. De hányan vannak, kik egyszer sem fognak benne gyönyörködni, kiket a sors megfoszt e megdöbbentő, lehangoló látványtól. Midőn dél közepén a tájra egyszerre homály, majd sötét alkony borul, ember és állat féltéken elcsendesül s némaságba merül. Bár tudjuk, hogy e változás csak pillanatnyi, a bús sejtelem fog el. Hátha többé nem ragyogna reánk a nap, ez a mi mindenünk, a mi világunk forrása, melynek fénye s hője élet!?! Szinte örülünk, hogy viszontláthatjuk.

És bizonyára így éreznek ama más bolygóvilágok lakói is (ha ugyan szívükkel éreznek), mert tudjuk, hogy napunknak a földön kívül több bolygó gyermeke is van, melyek mind körülötte kerengenek s a melyeknél annival hatalmasabb, hogy hétszáz-

és nappal egyenes vonalban vasuti sínek kötik össze, melyen oly expressvonal szálguld, mely óránként 60 kilométernyit halad, így rohanva, a holdra 38 hét alatt, a napba ellenben 266 évig tart az utazás, úgy hogy hetedik nemzedékünk érkezne csak oda meg, de az is hogyan? A kánikulai hőségtől bizonyára csak gáznemű állapotban.

Világos, hogy ez nem nekünk, gyarló halandóknak való utazás. Sokkal egyszerűbb, ha a fény villanó sugarára ülünk: így egy másodperc multán a holdat s 8 percnyi röppenés után már a napot „élvezhetjük“; azaz, hogy élvezhetjük akkor, ha előbb elővigyázatból mammoth őseink példáját követve, egy 100 méter vastagságú jégbundába burkolódzunk. . . A jég kristálytiszta rétegén keresztül már messziről fel fog tűnni a nap koronája; még az ür fagyos térségében száguldunk, de a fénysugár oly mérhetlen sebességgel visz célunk felé, hogy mire vaczogni kezdenénk, már a nap hevétől jégövünk gyors olvadásnak indul. A nap koronáját látjuk először, e csodás gáznemű dicsfényt, mely csaknem ötszáz ezer kilométernyi körtávolban bearanyozza a nap tájkát; talán a nap forrongó felületéről kilövelt s a roppant hőtől gázokká alakult részecskék folytonos harcza ez, egy roppant tüzijáték, melyet a nap elektromos ereje rendez, s melyet néha a föld gyarló lakói is megláthatnak a napnyugtávali tüneményes pirkadások alkalmával. E koronán belül iszonyatos tüzlángok következnek, melyek-

ben mint egy tüztengerben a nap belső golyója háborog. Fogalmat nem alkothatunk e roppant izzásról, az elemek legrakonzátlanabb küzdelme ez, midőn az iszonyu mértékben összenyomott gázok felületén szemcsés részecskék alakulnak, melyek folyton izzanak, itt-ott csomószerűleg megnagyobbodnak s a nap foltjait képezik (melyek szabályos le- és feltünéseiből határozták meg a nap forgását), majd heves robbanások közben, mint egy kitörő vulkánból csodás lángnyelvek csapnak fel, néha 300,000 kilométernyire ütődve fel. E csodás kitörések (protuberanciák) a legnagyobb részben az alapjául szolgálnak s földünkről csak a napfogyatkozások alkalmával szemlélhetők, midőn a hold a föld és nap közé kerülven, eltakarja a nap korongját, sötét árnyékot vetve földünk egyik-másik világrészére.

Ez a napfogyatkozás; mi azonban szösz szerint sohasem értendő, s éppen így a hold fogyatkozása is csak látszólagos s a nap, a föld s a hold szabályos mozgásának természetes kifolyása. Innen érthető, hogy a csillagászok minden fogyatkozást percnyi pontossággal meghatározhatnak. A nap önön-maga körül 25—28 nap alatt megfordul, körülötte a föld 365 nap alatt, s a hold a föld körül 27 nap alatt; a föld a holdat, mint mellék-bolygóját természetesen magával ragadja, s valahányszor e 365 napig tartó pályafutásán a föld hosszú kúpalku árnyán (melyet a nap ráeső fénye által az ürbe vet) a hold keresztül halad, a hold elsötétül s földünk árnyát tisztán mutatja, szóval, a

Ha ezt tőlünk néptanítóktól kérdenék, kik naponta küzdünk a házi nevelés hiányaival ugyan csekély számmal válaszolhatnánk.

Boldog azon gyermek, ki értelmes, okos, lelkiismeretes szülők birtoka lett, ki tervszerűen, következetesen ápoltatik, neveltetik.

A lelkiismeretes szülő mindennek előtt magába száll, számot vet saját szívével, nem talál e ott olyan tulajdonságokat, melyek miatt rossz példa által hátráltathatná gyermekének szívbéli fejlődését s ha részrehajlatlan gyónás után csakugyan kedvezőtlen feltevéseket tett, törekszik a mennyire lehet gyermekei előtt gyengésségeit palástolni, mivel tudja, hogy a gyermeknek utánzási ösztönénél fogva, különösen a szívképzésnél, a példa egyik legfontosabb tényező.

A lelkiismeretes apa és anya továbbá oda törekszik gyermekeik előtt mindig egyetértőleg cselekedni, rendelkezni, ha egyik, másik dolog fölött különböző véleményen volnának vagy holmi félreértések lennének közöttük, szorgosan őrizkednek azt a rendkívül éber gyermekfűl hallatára kiegyenliteni, mivel szívakodásuk csakhamar csorbát ejtene tekintélyükön és tudják, hogy csak közös akarattal, egy uton haladók érhetik el biztosan céljukat.

S végre magzatjuk szivecskéjét gyupontul tekintve, a lelkiismeretes szülőknek különösen oda irányul figyelmük és minden működésük: tervszerűen az első emótiókból kiindulva fokozatosan fejlesztik vagy irtogatják az ott talált csirákat, mivel remélik, hogy azokból látják majd egykor gyermekeiket az élet viszonyaságaiban edzett, a társadalomnak hasz- és önmaguknak boldog emberré fejlődni.

Vessünk most egy pillantást olyan lelkiismeretes szülőnek édenkertjébe.

Az anya őrangyalaként ül varrósasztalánál, körülte vigan csevegnek, játszadoznak gyermekei. Az anya szívélyesen szól a gyermekekhez, részt vesz játékaiban, örömmel hallgatja csevegéseiket, soha sem fárad el kérdéseikre felvilágosításokat adni, őket utba igazítani és segíteni, jól tudja, miként a virág a napfényben, úgy fejlődhetik a gyermek szíve csak mosolygó, vidám környezetben. Az apa szabad óráiban oktatja gyermekeit, határozott, de nyugodt hangon utasítja rendre vagy inti a helytelenkedőket, biztatja a lankadókat; ilyen módon fejlesztik közösen vidám jóindulatú kedélyöknek napsugarában a bizalom üdítő légkörét. A bizalom tárja ki szíveik legrejtettebb kamrácskáit, melyekből az értelmes apa és anya meríti az anyagot

remekműveknek alakítására. Ezen áldásos légkörben nyílnak a legszebb szívvirágok: a békeesség, az elégedettség és kölcsönös szeretet. Ha e légkörből lép a gyermek embertársai közé, a részvét, a tisztelet és kegyelet szemével tekint körül, bizalommal közeledik embertársaihoz is. És ha az élet válságos perceiben kételyek zavarnák, felmerül emlékezetében egy támasz, egy szívélyes vigasztaló, egy hatalmas tanácsadó, az édes anya, sőt még később aggkorában is visszhangoznak szívében azon őrangyalnak szavai, melyek harmatként üdíték és növeszték ifjúságában a szívvirágokat, melyek őt teljes életében hasznos és boldog emberré tették.

Gyakran halljuk hangoztatni: „Gyermekem rossz, ezt nem akarja, azt nem akarja.” Nagyon szomorító körülmény, ha a kormánypálcát oda vetjük az oktalannak és magunk szolgákká válunk ott, ahol uralkodni volnánk hivatva. Mit akarhat olyan tehetetlen kis lény, a kinek a reá nézve üdvös vagy káros dolgokról még fogalma nincs, a ki még feltétlenül bizik szülőinek intézkedéseiben — ő csak általunk és bennünk akarhat. Ha mindjárt az első alkalommal megtagadjuk helytelen kívánságát, pl. ha a csecsemő valami után nyúl a mi nem neki való és mindjárt először nem adjuk neki, bele fog nyugodni, később megbarátkozik azon tudattal, hogy nem minden van az ő számára teremve, végre tanulja fekezni ingerét és nem is fog olyast kérni, amit szülői már több ízben megtagadtak tőle.

Valóságos rejtvény a jó házi nevelés, melynek megfejtésén sok szülő hiába, sokan nem is török fejüket. Mi az a mi karöltve a bizalommal megszerzi a lelkiismeretes szülőnek azon fölényt, a mi oly magasra helyezi a gyermek szemében, önkénytelenül is engedelmességre készíti, és az által annyira megkönnyíti a szívképzés nehéz munkáját. — Ezen rejtvény megfejtése — hajthatatlan következetesség.

Vagy gyermekeink vagy magunk iránti gyengésségünk azon veszedelmes akadály, melyen következetességünk legtöbb esetben hajótörést szenved. Mily csekélynek látszik egy gyermeköny, egy könyörgő tekintet és hány szülőnek legszigorubb tilalma, legszilárdabb elhatározása esett már ennek áldozatul. Csekély áldozatunkba kerülne néha valamely elhamarkodott ígéretünket teljesíteni, de inkább hazugság által ámitjuk el a kicsi-

s tudunk, melynek fejlődését s megszűnését figyelhetjük s belőle következtéseket vonhattunk. A természet maga árulja el titkait, mindenütt kutathatjuk a multat, éljük a jelent s a multból következtetjük a jövőt. A növény magból lett s magot terem, a madár tojásból kelt s ismét tojásokat rak, az ember születik és szül . . . az égitest ködpárából sűrűsödik, kihül s újra ködpárává lesz . . . és minden a végtelenül legkisebbtől a végtelenül legnagyobbig e sorban osztozik: azért lett, hogy legyen! A nap sem kerül ki tehát azt, hogy kihüljön; de előbb unokáit: a bolygók bolygóit, azután gyermekeit: a bolygókat látja sorra kihülni; sorra eltemetve azokat, rideg sirokként forgatja maga körül, még akkor sem bocsátva ki szeretetét, vonzalmá köréből, velük együtt kerengve a mérhetlen űr fagyos éjszakájában, mint egy bánatos özvegy, ki sötét fátyolt ölt magára s kinek szívet a fájdalom lassanként kérges réteggel vonja be. Oh, akkor már rég nem lesz élet sem a bolygókon, sem a földön; testünk anyaga s a bennünket környező, paradicsom bűbájával ékeskedő természet halotti tétlenségben hever a hó és jég végtelen rétege alatt s mikor a nap halálós órája üt, nem lesz gyermeke, a ki sirassa!

Kp. Kovács László.

két, inkább elhagyjuk a következetesség győzelmes zászlóját, semhogy magunkat az áldozatnak alávetnénk.

Következetlen eljárás jellemzi leginkább a gyenge szülő családi körét. A gyenge szülő gyermekének valóságos rabja. Mindig attól fél, hogy sirni találna, magzatjuk sírása pedig éles kés gyanánt metszi gyengéd szívüket, tehát magukat ezen fájdalomtól megkímélné, lázas buzgósággal vetekednek apa és anya követelő kis uralkodók kívánságait bármilyen áron is teljesíteni. Csak hogy a teljesített kívánságnymban új óhajnak ad helyet, míg mindent elnyelő tengerré válnak, melynek egymást üző hullámain hányatnak, vetetnek sajnálatra méltó rab szülői.

Ilyen esaládi körben buján tenyészik a hiúság. Mint valamely bálvány körül úgy forog a kis kedvenc körül az egész háznépe, bámulják minden mozdulatát, minden szavát, el lesz halmozva dicsérrel, ruházattal gondosan ki lesz válogatva a mi divatos és leginkább emeli szépségét, részt vesz a felnőttek társaságában, bármilyen előhaladott esteli órákban ott ellesi a felnőttek beszédeit, mozdulatait és mennyire feldicsérik, ha megutánozni is tudja.

A gyenge szülők mily szánalommal nézik a jól fegyverezett gyermeket, ha az szülőinek parancsait készséggel teljesíti vagy tilalma megadással belenyugszik. Sajnálják, ha néha könyekkel kell neki erről vagy arról lemondani. Nem is sejtik, hogy minden oktalán módon megtakarított gyermeköny, mily keserű cseppé fog válni, mily sajnálatra méltó lesz még az ő követelő kis zsarnokuk, ha az élet kíméletlen iskolájában, a hol sem sírás, sem dacolás, sem tombolás elő nem teremti azon aranyhegyeket, melyekről szerető, gyenge szülői házában almodott, ha majd ott csak óriási lelki küzdelmek, csak az önmegtagadás nagy árán kell szíve kívánságairól lemondani.

Ilyen szülők rendkívül áldozataikért jutalmul legtöbbszor csak a kíméletlenség és halatlanság magvait aratják, ölelő karjaikból kerülnek ki a mai elégületlen, gyáva szíveknek legnagyobb része, mert a társadalomban folytonos csalódásoknak vannak kitéve.

Ugyanis csalódnak azok önmagukban, mivel a szülői házban oly annyira bántott és nagyra becsült tehetségeit másokéhoz hasonlítva igen gyarlóknak találják. — Csalódnak embertársaikkal szemben, mivel hiába remélnék vagy követelnék, már nem törekszik ott senki sem kedvükben járni, sőt ellenkezőleg nekik kellene elég gyakran főlebb valóiknak szépségeit hallgatva tűrni.

Otthon gyakorolt hatalmuk embertársaikkal szemben megsemmisül, ott csak azon helyet foglalhatják el, melyet érdemeik, szeretete és tiszteletré méltóságuk által kivívhatnak maguknak.

Csalódnak az élettel szemben is, mivel élvezetteljes gyermekeikben nem tanulták ismerni a munkás élet örömeit, az élvezetek tarka serege pedig részben nem áll mindig rendelkezésükre, részben már ki nem elégítheti vágyteljes szívüket, tolyton újat hajhászva ellankadnak, míg végre teljesen kimerülnek. Ha ezen csalódásokhoz még a sors is szokott váratlan csapásaiból mér reájok nehányat — csodálkozunk akkor, ha olyan ember az őt környező sötétségben eltéved? — Menekülés után tapogatva eltér a jogosság útjától, valami örvényben elvész vagy kétségbeesésben maga vet véget kinteljes életének?

Még szerencse, hogy sok ilyen nevelésből kikerült gyermek az összes védő falával környezett szívet visz magával az életbe, arról lepatannak az életnek sértő tövisei, benső szózata gyenge szülőinek méltó viszhangja, mely mindig csalhatatlanságáról regél, az élet bajaiból és leczkéiből érdemeket formál magának. Érzéketlen, haszonleső szívével környezetének kintőjává vált, mivel süket és vak embertársaival szemben; de azért mégis bárhogyon csufolódnak nevégtelnek körülötte ő magát mindenütt ragyogó központnak képzelve, boldog embernek mondható.

(Vége következik.)

szor többet nyom, mint valamennyi bolygója, — s 324,479-szer többet, mint a föld, vagyis ennyi földgömböt kellene egyberaknunk, hogy egyensúlyozhassuk! Ha földünket kis gombostűfejnek vesszük, a nap jókora labda mellette, ha földünket egy buzaszemmel fejeztük ki, akkor 1.279,000 buzaszem fejezi ki a napot. Ime a parányi s az óriási! S az emberek milliói mégis azt hiszik, hogy az a tüzes golyó, mely napkelettel égboltunkon megjelen, csak mintegy rabszolgája földünknek, melynek rendeltetése, hogy saját kényelmünkre világítson s hogy pislogó mécesként a nyugot ködpárájába szálljon alá, nehogy álmunkat háborítsa. Pedig mi öneki egy, vagy száz, vagy ezer föld? Mik öneki az emberek, kik azt hiszik: övék a hatalom, a tudomány s a kincs? Ha fényét s lőjét csak egy napra megvonná, oly iszonyú hidegség hatná át a tért, hogy mindent kiölné. S itt önkéntelenül felmerül e kérdés: mi történik velünk, ha a nap kihül, lehetséges-e, hogy kihüljön, s ha igen, mi lesz sorsa, — bolygóinak sorsára jut-e majd s megtermékenyül, mint azok? De akkor neki is szüksége lesz egy hő- és fényforrásra, mely életét fentartsa, — honnan veszi ezt?? Hány fűszál terem a földön, hány levél a fákon, hány szunyog repked a légtérben, hány csepp van az oceánban, hány homokszem a mérhetlen sivatagokon?? . . . Csak a teremő tudja, ezek az ő titkai és még milliónyi, melyekről sejtelmünk sincs . . .

A létezőket vesszük alapul, a mit láttunk

IRODALOM.

A tanítók szava című folyóiratnak július-augusztusi száma a következő tartalommal jelent meg: Tanítók sorsa. — Törvényjavaslat az 1875: XXXII. t.-cz. módosítása tárgyában. Gr. Csáky Albin ministertől. — Indokolás a nyugdíjtörvény módosítása tárgyában. Gr. Csáky A. ministertől. — Az országos tanítói nyugdíj- és gyámintézet mérlege és indokolása. Bogyó Samu keresk. akad. tanártól. — Észrevételek az orsz. tanítói nyugdíjintézet matematikai mérlegéhez. — Pályázat és protectió. Mészáros Sándortól. — A tanítók szolgálati viszonyai képekben. (Folyt.) Verner Lászlótól. — A tanítók korunkbeli kitüntetései és a tatai ünnepély. Tataitól. — Az iskolák államosítása. Rosenstein Jónástól. — A tett terén: 1. tanítói fizetésemelések, 2. a hazai néptanítók figyelmébe, 3. A szeretet fillérei (adakozás). — Szerk. üzenetek.

HIREK.

A király a temesvári kiállításán. Ő Felsége a király szeptember 17-én érkezik Temesvárra, a hol Dessewffy püspöknél lesz szállva. Ő Felsége reggel érkezik s a délelőtti folyamán megtekinti a kiállítást. Ennek befejeztével dejeuner lesz Dessewffy püspöknél, majd a hatóságok és küldöttségek tisztelgése következik. Este a király különvontattal elutazik Temesvárról.

Ő Felsége a király születésének évfordulója alkalmából az alulírt hitközség előljáróság folyó hó 17-én délután 6 órakor ünnepélyes isteni tiszteletet rendez. Nagy-Beeskerek, 1891. augusztus hó 12-én. — Az izrael. hitközs. előljáróság.

Hertelendy József főispán úr ő méltósága, mint értesülünk, a jövő hó közepéig szándékozik Marilla fürdőn maradni, s onnan egyenesen székhelyére, városunkba tér vissza. Ő méltóságát a napokban Rónay Jenő, alispán, Bakalovich Agost, központi főszolgabíró és Hadfy Döme kir. közjegyző látogatták meg s onnan a legjobb hírekkel érkeztek vissza. Ő méltóságának a fürdőhely levegője igen jót tesz, a minék következtében egészsége is a teljes javulás útján van.

A megyei közgyűlés, mint már említettük is, e hó 17-én hétfőn délelőtt 10 órakor veszi kezdetét, a vármegyeház nagytermében. A közgyűlésen, melyen több nagyfontosságú tárgy kerül majd eldöntés alá, Rónay Jenő, vármegyénk alispánja fog elnökölni.

Telepítéssel üzött visszaélések.

Lapunk után már többször figyelemztettük vármegyénk lakosságát azon visszaélésekre, melyekkel megyénk némely vidékén egyes furfangos emberek a hiszékeny és egyszerű pórnépet félrevezetik s a lakosságtól idegen területekre való letelepítésük kieszközlése fejében díjakat szednek fel. Mint értesülünk legujabban Lázár föld, Szécsány, Ernésztháza s kivált Istvánföld jómódu lakosságát szemelték ki e lelketlen üzerek áldozatul s egy budapesti ágens megbízásából már több helyen foglalót vettek egyesektől oly feltétel mellett, hogy őket a krassó-szörénymegyei Schossberger-féle birtokra telepítik, hol 1200 □ hold földet 100 frtjával kaphatnak kedvező fizetési feltételek mellett. Nem tartjuk helyén valónak itt a telepítési szédelgőket leálcázni, mert hisz a hivatalos hatóság ugyanis talál módot megfenyítésükre, — de azt kötelességünknek ismerjük, hogy a hiszékeny népet e visszaélésekre újból is figyelmeztessük, mert csak az ő megkárósításukat és félrevezetésüket ez okozza minden ily telepítési-tőrekvés, mely igenis üdvös az ügynököknek, de kárhözatos a megcsalott népek, mely haszonleső egyének áldozata lett.

Az ev. ref. templom felszentelése alkalmából rendezendő ünnepségek megbeszélése céljából a rendező bizottság e hó 10-én Daniel László főjegyző elnöklete alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az ünnepély f. hó 30-án esti 8 órakor hangversenyyel veszi kezdetét, mely a „Plank” kertben, esetleg a kaszinó termeiben fog megtartatni. A hangverseny rendezésére dr. Brajjer Lajos, Filkovich Boldizsár, Jokly és Steinbach urak kértettek fel. A hangversenyt táncmulatság követi, melyet éjféltor nagy tombola szakít félbe. A tombola rendezését dr. Pap Géza, br. Feilitzsch Bertold, Weisz Károly, Vécsey Zsiga, Zsiros Imre és Mesterovits Pál urak vállalták magukra. Elhatározták továbbá, hogy külön meghívókat nem bocsátanak ki. — Az ünnepély az előjelekből ítélve nagyon szép sikerűnek ígérkezik, a mennyiben kilátás van rá, hogy abban nem csak városunk közönsége vesz részt teljes számmal, hanem nagyon sok idegen vendég is. Lehet, hogy az ünnepélyre lerándul Jókai Mór, a koszorus regényíró is.

Hálás köszönet! Királyi tanácsos ur zombori Rónay Jenő Torontálmegye fíradhatlan jeles alispán ő nagysága a 2000 (kétezer) forint Hertelendy alap, melyet ő méltósága nagynevű és páratlan nemesszivű főispán urunk vindornyalaki hertelendi Hertelendy József a Nagy-Beeskereken a róm.-kath. hitközség által építendő árvaház javára nagylelkűen átengedett, és a nagytekinetű m. t. megyei törvényhatósági bizottság nemesszivűen megszavazott, — összes, eddig a tőke után befolyt kamatait 427 frt 82 kr. (négy százhuszonhét forint 82 kr.) hozam mint az építendő árvaház bizottságának egyházi elnökéhez kegyesen átadni méltóztatott, egyúttal 100 frt (száz forintot) a megye más alapjából az árvaház javára ajándékozni kegyeskedett, mely összeget 527 frt 82 kr. (öt százhuszonhét forintot 82 kr.) a midőn itt nyilvánosan nyugtatni szerencsén van, egyzersimint saját és a róm.-kath. hitközség nevében a legmelegebben átérzett hármás hálás köszönetet mondok, és a midőn kegyes jóakaróinkra a jó Isten áldását szívünk mélyéből kívánjuk, további kegyes és magas pártfogásukat hódoló tisztelettel kérjük. — A pénz egyelőre a takarékpénztárba van elhelyezve. — Schaffer Antal, p. kamarás, p. apát, ker. esperes-plebános, egyházi elnök.

Népválasztó községek. A belügyminiszter a Torontál-vármegyei Baráhháza község nevének „Ó-Lécz”-re változtatását s a Torontál vármegye területén fekvő Masztort, Szerb-Czernya és Charleville községek neveinek Kis-Tószeg, Czernya és Károlyliget-re változtatását megengedte.

Nagy tűz. Szerb-Csenén a napokban Plachy István ottani gazdának összes gabonája ismeretlen módon keletkezett tűz következtében leégett. A kár igen jelentékeny, mert a buzának csak egy része volt biztosítva. A tűz a szomszédos gazdák terméseit is nagyban veszélyeztette; az ottani tűzoltóknak sikerült azonban a tüzet lokalizálni.

Orvos-változás. Nagy-Ószról írják lapunknak, hogy az ottani községi orvos dr. Keresztes Jenő állásáról lemondott, dr. Buding Miklós majsai körorvos pedig mint magánorvos telepedett le.

Az 1848—49-iki szabadságharczi kiállítás megnyitását a fővárosban néhány nappal későbbre halasztották, mert annyi nevezetes és rendkívül becses tárgyak érkeztek be, hogy azok elrendezése néhány nappal több időt igényel, mint előre számítani lehetett. Mindennap számtalan érdekes és becses emléktárgyat küldenek Zichy Mihály Szent-Pétervárt élő festőművésznök levelet intézett Hentaller Lajos orsz. képviselőhöz mint a szabadságharczi emlékek kiállításának egyik rendezőjéhez, melyben sajnálatát fejezi ki, hogy nem vehet részt valamely művevel is e hazafias szellemű kiállításon. Ő azonban 1847. óta Oroszországban tartózkodott, nem volt alkalma látni a szabadságharcz mozzanatait. Zalai fegyvertárából azonban két darab kardot küld a kiállításra, melyeket orosz tisztektől nevezetesen egyikét Asztafief tábornoktól kapta, kik azokat a szabadságharcz leveretése után a csatáron szedtek fel. Kacziány Géza író a legszebb és legértékesebb okmánygyűjteményt küldötte be a kiállításnak, mely 106 darabból áll. — Minden levél vagy küldemény az 1848—49-iki szabadságharczi emlékek kiállítására rendezőinek Hentaller Lajos orsz. képv. és Farnek Béla uraknak Budapestre a fővárosi vigadóba címzendő.

Vizsgálat egy hitközség ellen. Dimitrievics Nektar verseczi gör. kel. püspök, szigorú vizsgálatot rendelt el a melenczei gör. kel. szerb hitközség ellen, mert ott évek óta üzött nagy visszaéléseknek jöttek nyomára. A vizsgálat eszközölésével Novakovits nagyikindai plebánost, dr. Bogdán Zsivkó nagyikindai ügyvédet, továbbá Djurovits és Grecsárszky egyházmegyei revizorokat bizta meg.

Lélekvásárlás. Gyalázatos üzelemnek jött nyomára a napokban a rendőrség. A főhábóritó esetről, mely valóságos undorral tölthet el minden jóérzésű embert, a következőket jelenthetjük: Egy itteni nyilvános ház tulajdonosnője, — valami Berkovitsné, — néhány nap előtt egy fiatal leányt esalt le a fővárosból, azzal, hogy itt egy szállodában, mint szobalány helyezte el. A leány, mivel az ellene tervezett merényletről mit sem sejtett, gyanútlanul jött le. A szeretreméltó asszonyság azonban itt rögtön hálózába kerítette, s azonnal be akarta sorozni „üzlete” tevékeny tagjai közzé. A lány azonban erélyesen ellenszegült, a minék következménye az lett, hogy az asszonyság elvitte őt Török-Becsén levő fiókjébe. A szerencsétlen lányka azonban módot talált rá, hogy innen is elmeneküljön, s mélyen elszomorító esetét elpanaszolja vármegyénk alispánjának, a kinek erélyes közbelépése folytán a dolog akképp végződött, hogy a rendőrség a jeles asszonyság üzletét bezáratta.

Törvénytörési csarnok.

Gyilkos szerető. Jánosföld község határában a párdány—új-pécsi ország úttól jobbra mint egy 300 lépésnyire egy dűlő út mellett vizzel telt árokban, folyó évi május hó 8-án a reggeli órákban egy női hulla találtatott, melyről csakhamar kiderült, hogy e nő idegen kéz által erőszakos módon fosztatott meg életétől. — A közigazgatási nyomozat folyamán aztán kiderült, hogy e nő Gyúlvészán Lázár román-kécsai lakos törvényneje volt s hogy f. évi április hó utolsó napjaiban törvényes férjét elhagyva Petri Nikolae nevű román kécsai szolgálóval lakó rokonainál is megfordult a hol a g. keleti husvéti ünnepeket együtt töltötték. Mután a szerencsétlenül járt menyecskét legutóljára Petri Nikolae kísértte, a gyanu azonnal feléje irányult, s alaposnak is bizonyult.

Petri Nikolae elfogatván, a bűnelkövetését beismerte, s az eset történetét a következőképen adta elő: Elmondta, hogy mult 1890. évi december havában megismerkedett Gyülvészán Helenával s vele tiltott szerelmi viszonyt kötött, a nélkül, hogy erről a férj Gyülvészán Lázár tudomással birt volna. Folyó évi április hó utolsó napjaiban Gyülvészán Helena felhívta Petri Nikolait, hogy mintán őt férje megverte, és ennek következtében őt elhagyni szándékozik, menjenek együtt szolgálatba Temesvárra. Petri Nikolae a tervet elfogadta és el is mentek együtt Temesvárra, de mert itt szolgálatot nem kaptak, Gyülvészán Helena indítványozására ennek rokonához Fényre mentek a hol a g. keleti husvétü ünepet töltötték. Folyó évi május 4-én Fényről vissza mentek Kécsára, mert Gyülvészán Helena állítólag a férjétől való elválás iránti szükséges lépéseket szándékozott megtenni, azonban már május 7-én ujjal elhagyták Kécsát és vissza indultak Fényre, a hol szolgálatba akartak állni s a vadházasságot folytatni. A mint Jánosföld községet elhagyták dél-élti órákban, egy országut melletti dombon megpihentek és az evéshez fogtak, beszélgetés közben Gyülvészán Helena azt mondta Petri Nikolae-nak, hogy ne kövesse őt, térjen vissza Kécsára mert ő úgy sem akar vele tovább élni, miután Fényen talált már magának más férfit. — Gyülvészán Helena e nyilatkozatára Petri Nikolae, mert a dolgot nem vette komolyan, azt válaszolta, hogy elkíséri őt Fényre, hogy ott hagyott ezimait és ruháját elhozza, de midőn erre Gyülvészán Helena azt felelte, hogy ne kísérje őt tovább, mert Fényen agyon fogják verni, ekkor Petri Nikolae saját beismerése szerint dühbe jöven a miatt, hogy őt Gyülvészán Helena ennyi ideig bolondította és őt hazulról ekkora utra magával elcsalta — a mellette ülő helyzetben levő Gyülvészán Helena fejét megtogta, földre teperte s a fejét tartva a nála volt evő késsel a nyakát, torkát elvágta s a hullát az árokba dobta. Ezután a hulla fején volt szürke kendőt levette és a Gyülvészán Helena tulajdonát képező kék kendőbe kötött fejkötőt, egy vászon inget, egy vászon szoknyát és két fehér zsebkendőt magához vevé vissza indult Kécsára. A kést, melylyel volt kedvesét megölte, ott a tett színhelyén eldobta, a hol az meg is találtatott, a huliátóljeligedenített ruha nemüket pedig Jánosföldön tul egy vízzel telt árokba dugta el és ezek az ő bemondása folytán ott meg is találtatnak. A törvényszék ez ügyben a végtárgyalást a mult hét szombatján tartotta meg. A bíróság tagjai dr. Duk a László elnökle alatt, dr. F. Kovács és dr. Vég h szavazóbírák voltak. A vádhatóságot Pinkovics János, kir. ügyész képviselte. A vádlott a tárgyalás folyamán is beismerte tettét, s a törvényszék ennek következtében szándékos emberölés büntetésében és lopás vétségében mondta ki bűnösnek és 8 évi fegyház büntetésre ítélte.

Szerkesztőségi üzenet.

G—r urnak helyben. A beküldött cikket sajnálatunkra csak a jövő számunkban adhatjuk. Kérjük az ígért folytatást is.

Biczegő. Öszinte részvét a kényszer-álméért. A ezikk legott megjelenik, ha az ígért folytatás megérkezik (anélkül rövid) s a boldog olvasók szellemi fürdőt vehetnek belőle. Csak egy gyanus körülmény merült fel: nem Mokrinban használtad ballépésedre a — pöstyéni kurát?

GAZDASÁG.

A méhészek közgyűlése Temesvárott.

A magyar méhészek egyesület XIX. vándorgyűlését e hó 11. és 12-én tartotta Temesvárott a méhészek tömeges részvétele mellett. Kiváló örömmel konstatálhatjuk, hogy Torontál megye méhészete az ideki kiállításon

nemcsak számszerint, de szakképzettség tekintetében is oly sikert mutatott fel, melyre büszkén hivatkozhatunk. Az alább felsorolt kitüntetések-ből számosan nyertek a megyénkbeli méhészek közül elismerést, a mi buzditólag hathat azokra is, kik a méhészet nemes és jól jövedelmező foglalkozását eddig figyelmükre nem méltatták.

A vándorgyűlés lefolyását rövid kivonatban alábbiakban adjuk:

Mindenekelőtt Vámosy Mihály alelnök olvasta fel évi jelentését, mely után Gräbeldinger Péter p. porgányi tanító értekezése következett a méhek spekulatív etetéséről. — Utána Pápay Ignác deméndi birtokos olvasta fel „Tíz évi méhészkedésének eredményéről“ szóló érdekes értekezését. — Abend András méhészeti vándortanító „Közvetlenül az anyaméh van-e képesítve és hogyan termékenyítheti meg a petéket?“ című felolvasásával kötötte le a közgyűlés figyelmét. — Nagy János az iskolai méhesről tartott előadást. Előadása után az iskolai méhesek iránt élénk eszmecsere fejlődött ki, melyben résztvettek báró Ambrózy. Kovács, stb. Végre abban állapodtak meg, hogy a minister támogatása iránt lépéseket fognak tenni. — Ondra György nagybogsáni tanító a viaszhamisítás megátlásáról értekezett. — Brankov Sándor verseczi tanító a méhek szaporodásáról tartott felolvasást. — Végül dr. Kőváry Sándor oraviczi tanár „Kik foglalkozzanak a méhészetel“ című értekezésével kötötte le a méhészek figyelmét. — Ezután Dörner Tamás, a jury elnöke olvasta fel a jury bizottság munkálatait, s a kitüntetésre érdemesítettek névsorát, kik közül a megyénkbeli kitüntetett kiállítók névsora következő:

Állami bronzérmert nyertek: Vadnay József Magyar-Czernyáról, kitünő mézeiért, neje kiváló jószágü süteményei- és mézes befőttjeiért kiállítási oklevelet. Kredátusz Gusztáv Gyérről, mint nagytermelő kitünő méze, mülépei stbért.

Kiállítási ezüst érmet: Transcu Mihály Zsombolyáról mint nagytermelő, mézeiért és mézszállításra felette alkalmas bódőneiért.

Kiállítási bronz érmet: Gerstenmayer testvérek Kis - Jécsáról mézeikért. — Avcuder Antal Gyérről, mint nagytermelő, mézeiért. Hunyár Kristóf, Nagy-Teremiáról, mézeiért, kaptáraiért és eszközeiért. Illy János, Uj-Pécsről, méze és porgetaiért. Hill Ferencz, Kis Kécsáról, mézeiért és buzgó irodalmi működéseért. Kincs Henrik Nagy-Komlósról, méze és eszközeiért. Millecker Károly ur által kitűzött arany díjat: Gräbeldinger Péter P.-Porgányról. Seherbán Károly ur által kitűzött arany díjat Klingler Mátyás Bobdáról.

Kiállítási oklevelet: Beck József Alibunárról, Bohn Ferencz Csataódról, Bogner Miklós N.-Kikindáról, Dippong Mátyás Seultourról, Eisler Venczel Nagy-Gájról, Johann József Merczyfalváról, Leicht Ferencz Kis-Zomborról, Metzger Bernát, Puljar

Fülöp N. Jécsáról, Seder József János-földről, Tottermann Antal T.-Becséről, Venczel Péter Nagy-Gájról, Zsivkovits Zsiván Szerb-Szt.-Mártonról.

A nagyteremiai helyi méhésztársulat csoportjában mézeik és egyéb tárgyaikért: Berger Józsefet, Menning Jánost, Reinlein Ádámot, Reisz Pétert, Wenner Ferencet.

Egyesületi oklevéllel: Koller Antalt és Török Jánost T.-Becséről.

KÜLÖNFÉLÉK.

A jég pótlása. A legnehezebb kérdések közé tartozik nyáron ott, a hol jég nincs, az, hogy mi módon lehet gyorsan romló tárgyakat, élelmiszereket, különösen húst, hosszabb ideig a romlástól megóvni. Ennek több módja van. Először: Ételünk és italunk nyáron is friss marad, ha az illető üveget, illetőleg edényt pinczébe friss sós vízbe állíthatjuk. Másodszor: Kövessük a japániai példáját, a kik a húst nyáron porcelán edények beteszik, annyi forró vizet öntenek rá, mely a levegőt nem bocsátja át és a hús friss marad. Igen fontos szerepe van itt a forró víznek, melytől a hús felületén levő fehérje megolvad s a konserváláshoz jelentékenyen hozzájárul. Harmadszor: a vaj. Ez is sok gondot és kellemetlenséget okoz nyáron a gazdasszonynak. Egy okos angolnak az a praktikus gondolata támadt, hogy a vajhoz egy kis szénsavas nátront (szódát) kell tenni, mely úgy a friss mint a sózott vajat megóvja a kellemetlen íztől, melyet akkor kap, ha a melegben hosszabb ideig áll. Három font vajra elég 3 1/2 drachma szóda. A friss vajból az író előbb jól ki kell gyurni. A kellemetlen ízt bizonyos sav képezi s ha ezt alkalinnal centralizáljuk, a kellemetlen íz rögtön megszűnik. Zsirhoz, szalonnához a szódát szintén használhatjuk.

A rózsalevelész kiirtása. már mostan foganatba veendő, mert a levelészek a nyár végétől késő őszig az ágak végére rakják le petéjüket melyekből — áttelelés után — nagy számban kelnek ki a már is teljesen megtermékenyített nőstények. Az utóbbiak megtermékenyítés nélkül szünet nélkül tojnak s így elszaporodásuk annál jobban van megkönnyítve, mert a télen át megfagyott rovarok tavasszal új életre ébrednek és az új nemzedékkel karöltve egy édes ízű folyadék kiválasztása által, — mely a levelek likaicsait elzárja, a hajtások kibuvását megakadályozza és a hangyáknak táplálékul szolgálván, ezeket a növény fejlődésére káros hangyasav kiválasztására bírja — s így a rozsa fejlődésének gátat vet. A levelészek pusztítása e szerint elengedhetetlen követelménye a kertésznek. E célra legalkalmasabb szer a dohányfőzet peronoszpora-fecskendővel az inficiált helyekre permeteztetni. A dohányfőzetet 0.5–1.0° R. sűrűségűre főzzük és keverjünk hozzá literenkint 10 gr. közönséges báziszappant. A permeteztetést este végezzük és másnap reggel ugyancsak egy permeteztető készülék segítségével, langyos, állott vízzel lemossuk. Háromszor-négyszer egy hónapon keresztül végezve e műtétet, a levelészeket biztosan elpusztíthatjuk.

Méreg nélküli légy-papíros. Vegyünk porrá tört fekete borsot és keverjük össze sziruppal egy habarcsesá, melyet papírosra még jól föl lehet kenni és egy széles cséttel itassuk be ezen anyagot itatós papírosba és kész a légy-papíros. A szirupot cukoroldattal is helyettesíthetjük. Használat előtt a papírost meg kell nedvesítenünk.

A belélegzett szagok hatása a tejre. Szagos takarmányok hatását tudvalevőleg a tejen és a vajon is megérezni. Azt azonban kevesen tudják, mert erre még nem igen terjedt ki az emberek figyelme, hogy a belélegzett rossz szagok is elrontják a tejet. Dr. Vieth egy angol szaklapban hosszabb cikket közöl e tárgyról, s többek közt egy amerikai

forrás nyomán említi, hogy egy farmon a tehéncsordának 12 tehene a legelőről hazatérőben mindig elment mintegy 100 yardnyi (90 m) távolban egy rothadásnak indult borjúdög mellett. Ily módon aztán pár pillanatig belelegzették a rothadási anyagokkal telített levegőt, s ez teljesen elég volt arra, hogy nemcsak saját tejük romlott meg, hanem a 80 darabból álló csorda valamennyi állatjé, melyekkel az udvaron fejés közben érintkezésbe jöttek. Az említett dög eltakarításával a tejhiba is megszűnt. Egy másik felhozott esetben a tehének egy sövényen át a kertből kiáramló hagymaszagot szívták magukba, s ime — a közvetlen ezután fejt tej igen kellemetlen ízű és szagú lett. E két eset tan figyelmeztetést tesz a tehéntsulajdonosokat, hogy az esetben, ha valamely tejhiba minden óvintézkedés dacára sem akar eltűnni: ez irányban is kiterjeszék figyelmüket.

Külső használatra. Testrészek fájdalmai, csúszos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Mollifera francia borszesz”-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész s. cs. és kir. udv. szállító által. Bécs, I., Tuchlauben 9. sz. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Mollifera készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

Kimutatás

a „Torontálmezei takaré- és hitelbank” 1891. évi július havi forgalmáról.

Pénztári betételek

állása június végével	482210 79
betételek július hóban	174911 57
összesen	657122 36
vissza fizetések július hóban	88279 32
állása július végével	568843 04

Folyó számlai betétek

állása június hó végével	23217 40
betétek július hóban	45962 52
összesen	69179 92
vissza fizetések július hóban	46828 18
állása július hó végével	22351 74

Leszámitolási üzlet

a tárcza állása június végével	604781 89
leszámitoltatott július hóban	217220 54
összesen	822002 43
visszleszámitoltatott és visszafizettetett július hóban	174940 67
a tárcza állása július végével	647061 76

Előlegek értékpapírokra

állása június végével	8210 50
kiadások július hóban	90 —
összesen	8300 50
vissza fizetések július hóban	127 50
állása július végével	8173 —

Ingtalan-kölcsönök

állása június végével	24353 14
vissza fizetések július hóban	770 —
állása július végével	21583 14

Pénztár-forgalom

készpénz egyenleg június végével	3716 18
bevételek július hóban	753560 04
összesen	757276 22
kiadások július hóban	7558134 13
készpénz egyenleg július végével	1442 09

VASUTÜGYEK.

Menetrend a Nagy-Kikinda—nbecskerei vasutvonalon.
Érvényes 1891 jun. 1-től.

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.	3011	3001	3013
	v. v.	sz. v.	sz. v.
	I. II. III. osztály.		
Budapest ind.	7.00	7.45	1.25
Temesvár "	9.30	11.30	3.25
Nagy-Kikinda "	3.30	3.30	6.00
Karlova "	4.34	4.11	6.41
Beodra "	4.53	4.23	6.53
Török-Becse - Aracs "	6.03	5.02	7.32
Kumán "	6.33	5.22	7.52
Melenze "	7.07	5.42	8.12
Ellemér "	7.35	6.01	8.31
Nagy-Becskek "	7.59	6.18	8.48

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.

	sz. v.	v. v.	v. v.
	I. II. III. osztály.		
Nagy-Becskek ind.	6.30	11.30	7.10
Ellemér "	6.48	11.51	7.35
Melenze "	7.11	12.21	8.08
Kumán "	7.37	12.41	8.30
Török-Becse - Aracs "	7.52	1.19	9.14
Beodra "	8.27	1.59	10.14
Karlova "	8.39	2.12	10.21
Nagy-Kikinda érk.	9.23	3.00	11.12
Temesvár "	—	4.47	4.40
Budapest "	2.05	—	7.20

Menetrend a Torontáli helyi érdekű vasutak vonalain.

3122 3102 3112 v. v. sz. v. v. v. v. I. II. III. osztály.

Versecz—Nagy-Becskek.			
	Temesvár ind.		
Versecz	5.30	11.45	
Versecz-Rét	8.15	2.00	
*Temes-Paulis	8.22	2.05	
Bethlen-Tanya	8.29	2.12	
*Loudon-Tanya	8.37	2.22	
Nagy-Margita	8.52	2.41	
Zichyfalva	9.00	2.50	
Györgyháza	9.10	3.02	
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	9.22	3.16	
*Barárháza 6a. sz. órház	9.37	3.36	
Kanak—Ó-Lécz	9.45	3.47	
Bóka	9.54	3.59	
Szécsány érk.	10.11	4.20	
Párdány I. alul.	10.22	4.34	

	ind.		
Szécsány	6.00	10.31	4.49
Szárca	6.17	10.45	5.06
*Lajosmajor	6.31	10.58	5.19
*Pusztá-Kenderes 8. sz. órház	6.40	11.04	5.28
Lázárföld	6.51	11.11	5.39
Nagy-Becskek—Bégapart	7.22	11.35	6.13
Nagy-Becskek érk.	7.22	11.35	6.13

Nagy-Becskek—Versecz.

	ind.		
Nagy-Becskek	8.15	—	—
Nagy-Becskek—Bégapart	8.23	2.50	6.40
Lázárföld	8.56	3.17	7.13
*Pusztá-Kenderes 8. sz. órház	9.04	3.23	7.21
*Lajosmajor	9.12	3.29	7.29
Szárca	9.28	3.43	7.45
Szécsány érk.	9.43	3.56	8.00
Párdány I. alul.	—	—	—

	ind.		
Szécsány	9.56	4.05	—
Bóka	10.13	4.19	—
Kanak—Ó-Lécz	10.33	4.36	—
*Barárháza 6a. sz. órház	10.45	4.44	—
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy	10.57	4.53	—
Györgyháza	11.09	5.03	—
Zichyfalva	11.26	5.15	—
Nagy-Margita	11.42	5.30	—
*Loudon-Tanya	11.51	5.37	—
Bethlen-Tanya	12.12	5.54	—
*Temes-Paulis	12.22	6.02	—
Versecz-Rét	12.30	6.09	—
Versecz érk.	12.34	6.13	—
Temesvár "	3.01	9.10	—

Szécsány—Párdány.

	ind.		
Szécsány	10.36	4.40	—
Módos	11.03	5.07	—
*Fény	11.15	5.19	—
Párdány érk.	11.27	5.31	—

Párdány—Szécsány.

	ind.		
Párdány	8.45	3.00	—
*Fény	8.58	3.13	—
Módos	9.13	3.28	—
Szécsány érk.	9.30	3.51	—

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a percek számjegyeinek aláhúzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.
A *gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételelesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Hirdetések.

10888. sz. ki. 1891. (320—1.1)

Hirdetmény.

Alólirott polgármesteri hivatal részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a részben újonnan épült és átalakított Rezső-laktanyai épületben szükséglenő összes belberendezési tárgyakra beszerzése végett folyó évi a u g u s t u s 22 én, d. e. 9 órákor nyilvános árlejtés fog tartatni.
Vállalkozni szándékozók erre oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy bánatpénzül 700 frtnyi értékű összeg lesz készpénzben vagy állami papírokban leteendő, továbbá hogy szállítási határidőül f. évi október hó 15. napja tizetik ki.
Az árlejtés megtartásával a II. tanácsnok biztatván meg, az árlejtési feltételek és minden egyéb arra vonatkozó felvilágosítások az árlejtés napjáig ott szolgálatnak.
Nagy-Becskek, 1891 aug. 23.
Krsztics János, polgármester.

Pályázati hirdetmény.

A végszentmihályi közhöz tartozó Vég-Szent-Mihály és Sándorfalva községekben lemondás folytán üresedésbe jött 90 frt évi fizetéssel s minden születési esetről 1 frttal javadalmazott születésnői állásra — melynek székhelye Vég-Szt-Mihály — ezennel pályázat nyitattik.

A választás Vég-Szt-Mihály község-házánál fog megtartatni 1891 szeptember 5 én d. e. 9 órákor.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig alólirott hivatalhoz benyujtsák.

Kelt Alibunáron a szolgabírósnál 1891 július 31-én. — Főszolgabíró szabadságon: Kovács Gusztáv, szolgabíró. (304—3.2)

Arverési hirdetmény.

Öbessenyő község előjárói részéről közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező, a templom mögötti s a parochia melletti üres beltelek a hozzátartozó pótkerttel f. évi szeptember 3-án, d. e. 9 órákor a község-házán megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog

Az erre vonatkozó képviselő-testületi határozat Torontál vármegye tek. törvényszéke által 540. kgy. 15051/1891. sz. alatt jóváhagyott.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők. (Öbessenyő, 1891 aug. 5.)

(317—1.1) **Az előjáróság.**

Tessék a híres

Bensdorf-féle (301-3.3)

CACAO-POROKAT

a kir. hollandiai gyárakból Amsterdamban vásárolni.

Kapható nyitva és szelenczékben Prandell Rezső és Schnitzler Lipót uraknál Nagy-Becskek.

Dr. Blau Antal ezredorvos kenőcse lábizzadás ellen.

Alkalmazása kényelmes, hatása biztos sőt meglepő.

Egy tégely ára használati utasítással 90 kr. (267 6.6)

Csakis az a készítmény valódi, mely Georgievits Pál újvidéki gyógyszer-tárában (a „Meváltóhoz”) készült.

Nagy-Becskekben csakis Moczkovcsák Dezső ur „Korona” gyógyszer-tárában.

Rendkívül fontos találmány gyengeség ellen!

Férfiaknak!

A cs és kir. szab. Potentator-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ; még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállíthat (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyógymód). Híres tanárok elismerő nyilatkozatai, legmegelőbb orvosi ajánlások és alaposan kigyógyultak ezernyi hálairatai érdek nélkül tanácsolják a cs és kir. szab. Potentator alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás diszkrétíval. Tartalom és származás felismerhetlen Dr. Altmann Károly, Wien, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító röpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. (255 13.7)

5736. sz. I. 1891.

(298-3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye pancsovai járásához tartozó Dolova községében megüresedett közsegi orvosi állás betöltésére a választás f. évi augusztus 31-én, d. e. 10 órára tüzetik ki.

A pályázni szándékozó orvostudor urak sziveskedjék szabályszerűen felszerelt folyamodványokat f. évi augusztus 28-ig hozzám benyújtani.

Évi fizetés 1000 frt, lakbér 150 frt és látogatási díj 30 krral meg van állapítva; ellenben a halottkémlés, szegények gyógykezelése, beteg iskolásgyermek részére bizonyítványok kiállítása, valamint a rendőri teendők teljesítése ingyen.

Vény írásáért külön díj fel nem számítható.

Végre köteles a községi orvos szegények számára hetenként háromszor ingyenes órát tartani.

A községi lakosok 6000-t felülmúló számban — szerbek és románok lévén, ezen nyelvek egyikének tudása — mi okmányokkal igazolandó — az illető pályázónak elsőbbséget biztosít.

Pancsova, 1891 július 26.

Radosavlyevics Dragutin, főszolgabíró.

3870. szám hk. 1889.

(318-1.1)

Idézés.

Taraics Szvetozár, neje Kata és Dusan és Mileva gyermekei ismeretlen helyen tartózkodó házközöségi tagok az 1885. évi XXIV. tetz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. § ához képest felhívják, hogy a Taraics féle 300. sz. házközöség megszűntetése és vagyonfelosztása ügyében Czrepaja községéhez 1891 október 27-ik napjának, d. e. 8 órájára kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy pedig a részükre Ballan A. czrepajai lakos személyében kinevezett gondnokot célszerű képviselőikre nézve kellően utasítsák, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Antalfalva, 1891 július 27.

Grofsoreán János, hk. tb. főszolgabíró.

Az 1891-92. iskolai tanévre

jó házból való 2 gymnas. tanulót teljes ellátásba elfogad megállapodás szerint.

Zachariás Sándor,

(314-3.2)

megyei kiadó.

„THE MUTUAL“

new-yorki életbiztosító társaság.
Tisztán kölcsönösségen alapul. — Részvényesek nincsenek

Alapított 1843.

A világ legnagyobb és legelőnyösebb életbiztosító-társasága és a legnagyobb biztonságot nyújtja.

Összes biztosítéki alap 1891. január 1-én:

367 millió forintnál több.
Fennállása óta a társaság a kötvénytulajdonosoknak

760 millió forintot meghaladó összeget fizetett ki, melyből mintegy **210 millió forint**

csupán nyereseményekre esik.

A kiváló előnyök, melyeket a „THE MUTUAL“ nál eszközölt biztosítás nyújt, kitűnnek a következő kötvény-példa eredményéből, mely szerint a nyeresemények a kötvény lejáratánál a biztosított összeget csaknem háromszorosára emelték. 1461-ik kötvényszám (nem tontina) biztosított összeg . . . 2,500.— dollár
Felhalmozott nyeresemények . . . 4,951.— „
1891-ben kifizetett . . . 7,481.— dollár.
Ellenben összes díjfizetés volt . . . 2,794.50 „
E szerint tiszta nyeresemény 4,686.50 dollár.
A „THE MUTUAL“ kötvényei 2 év után megtámadhatlanok és 3 év után nem válhatnak érvénytelenekké. — Hadi kockázat feletle előnyös feltételek mellett (többnyire ingyen) fogadtatik el. Járadék-biztosítások különösen jutányosak — Minden egyéb tekintetben, ugyisintén ügynökségek elvállalására nézve is bővebb felvilágosítással készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság,
(271-22) BUDAPEST, Bécsi-utca 5.

4569. szám I. 1891.

(296-3.3)

Pályázati hirdetés.

A törökbecsei járás Tarras községében üresedésbe jött 360 forinttal javadalmazott irtóki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívják pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus 22-ig alólirottal benyujtsák.

A választás f. évi augusztus 23-án, reggeli 9 órakor Tarras községében fog megtartatni.

Török-Becse, 1891 július 16

Gróf Bethlen Miklós, főszolgabíró.

1975. kg. 1891.

(313-2.2)

Árlejtési hirdetés.

Torontál-Petrovosszello község (alibunári járás) közkutaira szükségelt évi 30-40 darab 34 öl hosszú és 60 kilogramm súlyu I. minőségű hosszú szalu bácskai kenderből készített kötél valamint 25-30 darab I. minőségű hordófából készült és faabronccsal ellátott 85 liter irtartalmu veder egy próba-évre terjedő szállításának biztosítása érdekében a zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával

egybekapcsolt nyilvános szóbeli árlejtés folyó évi augusztus hó 21-ének d. e. 9 órájára tüzetik ki Petrovosszello községében.

Ehhez árlejtezni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, miszerint az árlejtés megkezdése előtt 100 frt illetőleg 10 frtot készpénzben vagy óvadékképes papírokban bánatpénz fejében letenni illetve a szabályszerűen szerkesztett írásbeli zárt ajánlatokhoz mellékelni tartoznak, és hogy az árlejtés a kötelekre nézve külön és a vedrekre nézve külön fog megtartatni.

Utóajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak. Kelt Petrovosszellón, 1891. évi augusztus hó 4-én.

Knoll, jegyző.

Popovics, bíró.

Egyéves önkéntesek

teljes felszereléseit

legelegánsabban és legizlésteljesebben elkészíti (319-31)

Grünbaum Vilmos

Nagy-Becskerekén, Hunyady-utca.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák:

VI. külső Váci-ut 1696-99.

(100-24.20)

Városi iroda és raktár:

VI. Podmaniczky-utca 11

Ajánlja kittingő és szilárd szerkezetű

gőz- és jarganycseplő-készületeit

és számos első díjjal kitüntetett

szab. SCHLICK-féle 2- és 3-vasu ekéit

és szab. mélyítő-ekéit, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekéit. — talajmívelő eszközeit, boronáit és rögtörő

hengereit, valamint

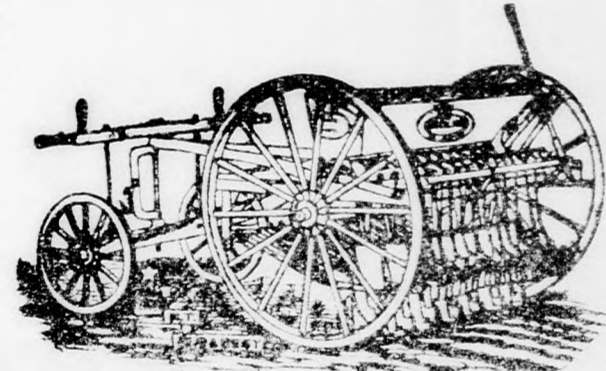
Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS-rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológ és daráló, szab. Jókay-féle „Hungária” darológépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomberendezések, eredeti amerikai kéveköto és marokrakó aratógépek és fűkaszalógépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás

Őszi gyógyítás

Téli gyógyítás.

Legjobb bedörzsölő szer

köszvény csúz

és minden meghűlési

betegségek ellen.

MOLL SEIDLITZ POR

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorfés, nyálk, székrekedés, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel Steinko P. J., lelkes Hunnenschlagban.

Csak akkor valódi

ha minden dobozon a gyár-jegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czege látható.

MOLL FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, gyomorfés, nyálk, székrekedés, májbajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek. — Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urnak Bécsben.

Kittingő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel Hornof, lelkes Micholupban.

Csak akkor valódi

ha minden üveg MOLL A. védjegyet és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csúz, sebnél, dagadtok, gyulladáskor. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszullet, hányás, köhica és hasmenés. — Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. — Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban. MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9. — Szétküldés naponta utánvét mellett. Két doboznál kevesebb nem küldetik.

Nagy-Becskerekén kapható Kellner József, Kovács Sándor és Moczkovcsák Dezső gyógyszer. uraknál.

! Pénz !

földekre és házakra a legolcsóbb kamatok mellett
a legkisebb összegtől a legmagasabbig
közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálk minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együttal ajánlom magamat mindennemű áll mi és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönbén mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra. Részletlevelek valamennyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

(6-30.18)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye pancsovai járásba kebeleztet Sándoregyház községében új szervezett szülésznői állás betöltésére f. évi augusztus 26-ára, d. e. 10 órakor a választás tüzetik ki.

Felhívtnak azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy oklevelükkel eddigi szolgálataikról és erkölcsi magaviseletükről, valamint nyelvismeretükről tanuskodó bizonyítványaikkal ellátott kérvényüket legkésőbb f. évi augusztus 25-éig hozzám adják be.

Ezen állás a következő javadalmazásokkal jár;

a) Évi 60 frt a községi pénztárból utólagos havi részletekben fizetve.

b) Szülési eseteknél minden fizetni képes szülőnőtől egy forint; fizetni képtelenek ingyen kezelendők.

Pancsova, 1891 július 21.

Radosavlyevics Dragutin, főszolgabíró.

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzni arról, hogy

Zacherlin

valóban a legkitűnőbb szer minden férgek ellen,

mert, mint semmi más szer, meglepő erő és gyorsasággal „mindennemű” férget az utolsó nyomáig elpusztít. Legjobban alkalmazható és szétporolható a feltűzött Zacherlin-takarítóval.

Zacherlint nem szabad közönséges férgekporokkal felcserélni, mert Zacherlin egy egészen sajátlagos különlegesség, mely sehol és soha másképen nem létezik, mint

lepecsételt üvegekben Zacherl J. névvel.

Aki tehát bármely port papír- vagy skatulya-csomagolásban Zacherlin helyett elvállal, az avval bizonyosan mindenkor meg van esalotva. — Valódi minőségben eladják a következő urak:

Nagy-Becskereken: Billitz János
Csada Károly
Haidegger Ödön
Konkoly Lajos
Kovács Sándor
Mangold Lipót
Nack Gyula
Prandell Rezső
Ro'sa Béla
Ro'sa Ignác

Nagy-Becskereken: Schlesinger Gerson
Schnitzler Lipót
Zimmerer Antal
Grob Lajos, gyógyszer.
Alibunáron: Adler Karoly
B.-Szt-Györgyön: Jankovics M Lázár.
Titelen: Kleszky J., gyógyszer.
Tor.-Szécsányon: Deutsch testvérek
Módoson: Landgraf Henrik.
Zichyfalván: Brucker Ferencz.

(137-6.5)

ért fizetendő díjak élvezetével javadalmazott fény községi jegyzői állásnak választás utján leendő betöltésére újból pályázat nyitattik. Mihez képest felhívtnak a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. I. t. ez. értelmében kellően okmányolt kérvényeiket a f. évi augusztus hó 29-én, deelőtt 9 órakor Fény községében tartandó választást megelőző nap déli 12 óráig alólt főszolgabíróhoz annál inkább beterjesszék, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Párdány, 1891 aug. 1. — Torontálmegye párdányi járás főszolgabírói hivatala.

3124. sz. ki. 1891. (310-3.2)

Pályázati hirdetmény.

A f. évi márczius 12-én Fény községben végbe ment fény jegyzőválasztás a nm. m. kir. belügyministeriumnak 43867.91. sz. a. kelt egyes intézvényével megsemmisítettén, a 315 frt készpénz, 30 frt utátalány, 60 pozsonyi mérő buza és egyéb termésképpen kiszolgálható cikkek megváltásáért járó 114 frt készpénz, szabad lakás és házi kert használatával, nemkülönbén a szabályrendeletileg megállapított magánmunkálatok-

MÁRIACZELLI hashajto labdacok

(püláe lavantes mariaz.)
Artalmas anyagoktól mentes, kellemes szagú, rest, székéltető, diuretikus és az emésztést elősegítő hatású, nőről a nagy kedvelés tárgyát képező, tisztaság és nagy mérvű hatású, szelíd és nem károsító, és szelíd hatású, szelíd és nem károsító, és szelíd hatású, szelíd és nem károsító.

Egy doboz ára 20 kr. Egy tekerés 6 doboz 100 kr. A csomagolás előlégese beküldése mellett, vermentes postai szállítással együtt egy tekerés ára 1 ft. 20 kr., 2 tekerés 2 ft. 20 kr., 3 tekerés 3 ft. 20 kr. BRADY C. Gyógyszerész, Krennstr. 10. (Morvország). Az alkoto részek nyilvánosságára vannak hozva.

Gyógyszertárakban kapható.